

dr hab. Zbigniew Kazimierz Mikołajczyk, prof. ucz.
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

**Recenzja rozprawy doktorskiej mgr Izabeli Ligenzy
pt. „Wpływ agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w 2022 roku na
bezpieczeństwo lokalne w Rzeczypospolitej Polskiej”
realizowanej na Wydziale Nauk Stosowanych
Akademii WSB w Dąbrowie Górniczej
pod kierunkiem prof. dr. hab. inż. Eugeniusza Nowaka
Dąbrowa Górnicza 2024, ss. 227.**

Dyskurs nad problematyką zapewnienia bezpieczeństwa lokalnego wymaga holistycznego podejścia zarówno do zakresu pojęciowego, systemowego jak i instytucjonalnego. Zadania w tym obszarze realizują praktycznie wszystkie podmioty bezpieczeństwa od naczelných organów władzy państwowej, przez władze samorządowe, po służby specjalne, policyjne, straże, inspekcje i organizacje pozarządowe. Ich zadaniem jest rozpoznawanie, zapobieganie, zwalczanie i usuwanie skutków zagrożeń bezpieczeństwa. Bez wątpienia konflikt zbrojny na Ukrainie zapoczątkowany w 2022 roku przyniósł ze sobą nowe zagrożenia, wywierające wpływ na poczucie bezpieczeństwa lokalnego. Dlatego Autorka słusznie podjęła się próby zbadania przedmiotowego obszaru, czyniąc to tematem swojej dysertacji.

Opis rozprawy

Niniejsza dysertacja składa się ze wstępu, czterech rozdziałów, zakończenia, bibliografii, załączników wywiadu z ekspertami, notatki z konsultacji merytorycznych i badań ankietowych oraz streszczenia. Treści zostały w niej zaprezentowane w sposób uporządkowany i dający możliwość zobrazowania tematu głównego.

Rozdział I. Metodologiczne podstawy rozprawy doktorskiej

Dysertacja rozpoczyna się od określenia założeń metodologicznych przez Autorkę. Wskazała ona obszar badań, potrzebę ich przeprowadzenia i uzasadniła swoją decyzję. Nakreśliła cel i główny problem badawczy oraz problemy szczegółowe. Rozdział zawiera opis procesu badawczego, zastosowanych metod, technik i narzędzi badawczych. Autorka przyjęła ramy czasowe i obszar badań skoncentrowany na województwie podkarpackim oraz województwach, które przyjęły dużą liczbę uchodźców z Ukrainy.

Rozdział II. Identyfikacja bezpieczeństwa lokalnego w RP przed agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w 2022 roku.

Rozdział ten określa ramy pojęciowe dla głównego nurtu pracy. Autorka dokonała analizy literatury przedmiotu z zakresu bezpieczeństwa lokalnego. Analiza rozważań naukowych poczynionych przez nią dotyczy obszaru definicyjnego bezpieczeństwa lokalnego w Polsce, zagrożeń bezpieczeństwa występujących w naszym kraju przed wybuchem wojny na Ukrainie. Przybliżyła ponadto sposoby organizowania i realizacji zadań na rzecz bezpieczeństwa. Wnioski wysnute przez Autorkę stanowią zakończenie rozdziału.

Rozdział III. Ocena wpływu agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w 2022 roku na stan bezpieczeństwa lokalnego w RP.

Tematykę trzeciej części niniejszej dysertacji stanowi opis i ocena zagrożeń bezpieczeństwa lokalnego w Polsce wywołanych agresją Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w 2022 roku. Autorka pojęła się oceny poczucia bezpieczeństwa lokalnego oraz działań prowadzonych na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa lokalnego w Polsce po wybuchu wojny na Ukrainie. Za cenne należy uznać uwzględnienie wielomilionowej migracji ludności ukraińskiej i związanych z nią zagrożeń bezpieczeństwa w ujęciu społecznym, kulturowym i gospodarczym.

Rozdział IV. Postulowane kierunki doskonalenia procedur wzmocnienia bezpieczeństwa lokalnego w RP wynikające z zagrożeń spowodowanych agresją FR na Ukrainę w 2022 roku.

Ostatni rozdział zawiera opracowane podczas badań propozycje zadań i inicjatyw, które będą skutkowały wzmocnieniem bezpieczeństwa lokalnego w Polsce. Autorka zdiagnozowała zagrożenia oraz opracowała procedury i sposoby ich wdrożenia przez władze państwowe, samorządowe, organizacje pozarządowe i społeczności lokalne. Na szczególne uwzględnienie zasługuje element nowych zagrożeń gospodarczych, programów alternatywnych, umożliwiających integrację uchodźców w społeczeństwie, potrzebę edukacji społecznej, czy też kategoryzacji zadań w sytuacjach kryzysowych pod względem ich pilności i ważności, a także wykorzystania potencjału NGO.

Ocena dysertacji

Praca skupia się na niezwykle ciekawej i aktualnej problematyce związanej z nie budzącą wątpliwości potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa lokalnego i wpływu konfliktu zbrojnego na poczucie bezpieczeństwa. Ukazuje rolę różnych podmiotów w systemie bezpieczeństwa państwa w obszarze zapewnienia porządku publicznego, stabilizacji gospodarczej, rozwoju społecznego i bezpieczeństwa lokalnego. Dokonane analizy uwypuklają nowe obszary i potrzeby badawcze, pozostające w zainteresowaniu nauk o bezpieczeństwie ale również innych nauk społecznych tj. socjologia, ekonomia, kryminologia, prawo. Praca dostarcza cennych danych w zakresie diagnozy zagrożeń bezpieczeństwa powstałych w Polsce na skutek agresji Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w 2022 roku a jednocześnie przedstawia procedury i sposoby działania oraz potencjał możliwy do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych.

Autorka w zrozumiały sposób uzasadniła powody rozpoczęcia badań. Zostały one wdrożone w sposób planowy i przemyślany, poprzedzony poczynionymi wcześniej analizami stanu rozważań naukowych i stanu prawnego.

Rozprawa powstała w oparciu o, moim zdaniem, ciekawy materiał źródłowy w postaci 22 aktów prawnych i 69 źródeł internetowych. Autorka wykorzystwała treść 61

opracowań naukowych. Wartość materiału źródłowego w zdecydowanej mierze podnoszą kwestionariusze wywiadów eksperckich oraz badania ankietowe.

Za bardzo cenny element dysertacji należy uznać autorskie wnioski z poczynionych analiz. Zachęcam Autorkę do kontynuowania badań w przedmiotowym zakresie, w szczególności nad mechanizmami powstawania nowych zagrożeń bezpieczeństwa oraz proponowanymi przez nią kierunkami doskonalenia procedur. Zaprezentowane w dysertacji wyniki badań wskazują na rozległość problematyki ustawowego uwarunkowania działań podmiotów bezpieczeństwa na rzecz rozpoznawania zagrożeń i prowadzenia działań o zasięgu krajowym i lokalnym.

W mojej ocenie przyjęte przez Autorkę problemy naukowe oraz hipotezy badawcze zostały w sposób uporządkowany i właściwy rozwiązane, a także pozytywnie zweryfikowane.

Autorka posługuje się dobrą polszczyzną, łatwą i przyjemną w czytaniu, która ułatwia zrozumienie specyficznych i fachowych pojęć. Jej warsztat pisarski wymaga tylko drobnych poprawek przed oddaniem pracy do druku np.: brak konsekwencji w stosowaniu przypisów aktów prawnych(*vide*: s. 43, 57, 62, 105); nieprawidłowo formatowany tekst przypisów(*vide*: s. 50-51, 73, 81, 85, 89, 200). Na pochwałę zasługuje forma prezentacji wyników badań i materiału źródłowego(*vide*: s. 167-219).

Zaprezentowany w dysertacji proces wnioskowania jest prawidłowy a prezentacja wysnutych wniosków czytelna, zrozumiała i uporządkowana. Lektura dysertacji rodzi potrzebę sprecyzowania trzech obszarów:

1. Pewien niedosyt, w mojej ocenie, budzi element wykorzystania służb bezpieczeństwa. Bardzo proszę o nakreślenie zakresu ich wykorzystania w zapewnieniu bezpieczeństwa lokalnego.
2. Jakim kryterium kierowała się Autorka przy wyborze terenu badań?
3. Które, w ocenie Autorki, elementy są najistotniejsze dla zapewnienie skuteczności i ciągłości działania administracji na poziomie lokalnym?

Uważam, że niniejsza dysertacja powinna zostać opublikowana gdyż stanowi ona wartościowy materiał dla podmiotów bezpieczeństwa, w szczególności w zakresie poczynionych wywiadów eksperckich i wysnutych wniosków.

W podsumowaniu stwierdzam, że praca stanowi oryginalne rozwiązanie twórcze problemu naukowego, została napisana starannie, z zachowaniem metody wykładu naukowego i zasługuje, aby była podstawą do starania się o stopień naukowy doktora. Szczęólnego podkreślenia wymaga fakt możliwości wykorzystania wyników badań w praktyce przez podmioty bezpieczeństwa lokalnego i publicznego.

Dlatego stawiam wniosek o dopuszczenie Doktorantki do dalszego toku przewodu doktorskiego.

dr hab. Zbigniew Kazimierz Mikołajczyk, prof. ucz.

Centrum Badań Bezpieczeństwa

Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego

w Warszawie

Warszawa, 05.05.2024 r.